

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 1. Verij errores referuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

graduum in eandem physicam entitatem existimauit diuisionem hanc posteriori modo acceptam non posse esse vniuocam.

PUNCTVM III.

De anima rationali, & eius informatione.

§. I.

Vary errores referuntur.

- 1 **P**lato, quàmplurésque alij antiqui Philosophi censuere animam non esse formam informantem, sed assistentem, & quasi aurigam corporis. Ita Aristoteles loquitur de anima Cæli, lib. 2. de Cælo c. 12. & 2. vbi animam appellat intelligentiam, licet non informantem, sed assistentem.
- 2 Sensere alij animam non esse substantiam sed accidens, vel accidentium harmoniam, seu temperamentum. Ita refert ex Epicuro, & aliis Plutarchus lib. 4. de Placitis c. 3. in hunc errorem lapsus est Galenus lib. de locis affectis cap. 6. teste D. Thoma in quæstione, disp. de anima artic. 1. lib. 2. contra gentes cap. 63. Galenum sequuti sunt peritissimi Medici quem errorem antiqui Hæretici docuere, videlicet Carpocrates, Epiphanius, Prodicus, & Caiani, atque Antiracta, vt refert Theodoretus in lib. de diuinis decretis. Nonobstante interpretatione D. Thomæ, sentiunt alij Galenum in hac re varium fuisse, & nihil constitutum habuisse, quod sequeretur in hac re, vt ipse indicat lib. de natura facultatis, substantiæ & lib. 3. de vñu partium, vbi ait se ignorare, quid sit anima.
- 3 Zeno animam rationalem igneam esse existimauit, Anaximander, Anaximenes, & Anaxagoras aerem esse dixere, in quem errorem propendit Varro, qui hæc scripsit, referente Lactantio Firmiano lib. de opificio Dei: *Anima est aer conceptus in ore, de se uersus in pulmone, tepefactus in corde, diffusus in corpus.*
- 4 Corporeum finxere nostrum animum Cleanthes, Chrysippus, quàmplurésque Stoicæ familiæ alumni. In eundem errorem incidit Apollinaris Alexandrinus, vt refertur Historiæ tripartitæ cap. 34. & Tertullianus lib. de anima, de carne Christi, teste D. Augustino epist. 157. & lib. de Hæresibus in 86. vbi declarat de propria corporeitate esse loquutum, & illum impugnatur lib. 1. Gen. ad liter. cap. 24. licet eundem benignè interpretes dicentem Deum esse corporeum, quasi diceret Deum esse substantiam verè substantiæ & non fictam.
- 5 Refert Irenæus lib. 1. aduersus Hæreses cap. 24. Carpocratem, & Theodoretus in lib. de diuin. decret. Cerdonem, & D. Augustinus lib. de Hæresibus cap. 46. & 70. Gnosticos, Manichæos, & Priscillianistas, qui in eam amentiam incidere, vt assererent animum rationalem esse particulam diuinæ mentis, ex Dei substantia progenitum. Quod videtur sessisse Philo Iudæus in lib. inscripto quoddam deterius potiori insidetur.
- 6 Fuit Origenis error 1. Periarcho c. 5. & 8. & lib. 2. cap. 8. qui docuit nostrum animum ab Angelis non distingui.
- 7 Luciferani, vt refertur in lib. de Ecclesiasticis dogmatibus, errarunt existimantes animos ex semine propagari.
- 8 Seleucius, & Hermias vt constat ex lib. Historiæ tripartitæ cap. 11. sensere animas rationales non à Deo, sed ab Angelis creari.
- 9 Errauit similiter Origenes, teste Epiphano epist. ad Ioannem Hierosolymitanum Episcopum, qui asseruit animas ante infusionem in corpus peccasse, in poenamque peccati, in corpora tanquam in carceres fuisse detrusas; quem errorem secutus est Priscillianus.
- 10 Alius fuit error asserentium dari in omnibus hominibus vnam animam, & intellectum, qui ipsi assistat, vt Solis lumen huic vniuerso, in hoc fuisse Aristotelem affirmat Theophrastus, Simplicius, & Auerroës, qui eum sequutus est, & variis argumentis defendit.
- 11 Empedocles, Pythagoras, & Plato fabulosam quandam transmigrationem inducere, asserentes animas hominum in aliena corpora demigrare. Dissentiunt auctores, an Plato posuerit transmigrationem animarum in corpora beluina, an in humana dumtaxat. Legantur Conimbricenses lib. 2. de anima cap. 1. quæst. 7. art. 1. Fuit etiam error circa animæ immortalitatem, de quo dicam Controu. vltima de anima separata.

§. II.

Dogmata Catholica contra præcedentes errores.

Primus error Platonis damnatus fuit in Concilio Vienne[n]si sub Clemente V. in Clementina vnica, §. 1. de summa Trinit. *Doctrinam seu positionem (verba sunt ex Clementina) temere asserentem, aut verentem in dubium, quod substantia animæ rationalis, seu intellectiua, vere ac per se humani corporis non sit forma, vt erroneam, & versatili catholica inimicam prædictæ approbante Concilio reprobamus.* Et infra dicitur, vt quisquis deinceps asserere, defendere, aut tentare pernaciter præsumpserit quod anima rationalis non sit forma corporis per se, & essentialiter, tanquam hæreticus sit censendus. Quam definitionem amplectitur Concilium Lateranense sub Leone X. sess. 8. quæ tacite declarat doctrinam Concilij Lateranensis sub Innocentio III. in cap. Firmiter de summa Trinitate, dicentis Deum ab æterno vtramque creaturam condidisse, spiritualem, & corpoream, deinde hominem spiritum, & corpore constitutum. Tradidit eandem veritatem Athanasius in symbolo illis verbis: *Sicut anima rationalis & caro vnus est homo*, &c. Tradunt eandem veritatem omnes sancti Patres præcipue in illud Genesios, *insinuat in faciem eius spiraculum vite, & factus est homo in animam viuentem.* Gregorius lib. 14. Moralium cap. 7. Irenæus lib. 7. cap. 7. Gregorius Nyssenus orat. 13. de resurrectione Tertull. de resurrectione carnis, cap. 34. Cyprianus serm. de resurrectione Christi. Ambros. in lib. de bono mortis cap. 9. & 10.

Eadem veritas ratione probatur in primis, quia nulla est repugnantia in eo quod detur compositum ex subiecto materiali, & formâ spirituali; ergo nullum est positum fundamentum vt negetur tale compositum. Deinde de facto dari, & hoc esse hominem probatur ex operationibus intellectus, & voluntatis, quæ sunt ab eodem principio in ipso homine, à quo sunt reliquæ vitales actiones materiales, veluti nutritio, & sensationes; sed nutritio, & sensatio sunt à formâ; ergo & intellectus, & volitio sunt ab anima rationali; ergo anima rationalis est vera forma. Huic rationi non acquiescit Arriaga disp. 1. sect. 2. qui censet non efficaciter convincere vñionem animæ, quia sufficere posset assistentia localis, vt has operationes exerceret in materia. Contrarij hæc assistentia sufficeret, sequeretur penetratis duobus hominibus posse vñus animum in materia alicuius hominis sensationes elicere. Imò sine vlla penetratione quando duæ manus distinctorum hominum tanguntur, possent animus assitens materiæ huius hominis, sensationem producere in manu alterius, quia ad productionem actuum non requiritur penetratio, sed sufficit approximatio: ergo si ad sensationes elicendas non requiritur informatio, ex nullo capite requiretur penetratio, sed approximatio sufficeret.

Tandem probatur nostra conclusio à paritate omnium formarum, & ex expulsiōe formæ præexistentis ad aduentum rationalis, quæ non intercederet, si rationalis non informaret, quia forma non informans, sed assitens, non opponitur cum informante. Neque indiuisibilitas, substantia, aut separabilitas animæ rationalis informationem impediunt, quia plures censent materiales formas perfectiorum animalium indiuisibiles esse, & rectè potest forma indiuisibilis diuisibili subiecto vñiri. Substantia eodem modo compositibilis est cum vñione ad subiectum, quia tantum infert incommunicabilitatem alteri vt suppositio, non vt subiecto. Separabilitas ad rem non est, quid enim refert animam esse vñitam intercedente vñione, & illa deficiente in tempore diuerso animam non esse vñitam sed separatam?

Secundum errorem Galeni & aliorum asserentium animam non esse substantiam sed accidens, reiecit tota Philosophia, quæ formas substantiales constituit in compositis, quæ in homine potiori ratione adtribuenda est propter mirabiliores ipsius operationes, & propter testimonia Scripturæ, Conciliorum, & Patrum, quæ probant animam esse substantiam. Expende supradicta contra primum errorem, & plura alia contra sequentes asserendas, & si placet lege Diuum Gregorium Nyssenum disp. de anima, de hac re luculenter dissentientem.

Tertio & quarto errori dicenti animam esse igneam, & aerem, corpoream, refragatur plura Scripturæ, & Patrum testimonia. Plura possunt adduci quibus anima in Scriptura spiritus